

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

RUGARE

Onoratul cetitor e cu căldură rugat, să binevoască a da spriginul seu acestei foi, stăruiind în cercul cunoșcărilor cărturari și cetitori din comună, ca să o aboneze.

Numai fiind spriginită și străbătând prin toate satele, se va putea atinge macar în parte scopul frumos ce și-a pus „Reuniunea economică“ prin înființarea ei: a ajuta poporului nostru să se ridice la bunăstare.

Prețul e așa de mic, că și cel mai sărac cetitor, sau întovărășindu-se doi pentru una, o pot abona fără greutate. Prețul, însemnat în fruntea foi, se trimite la „Administrația Bunul Econom“ în Orăștie.

În Orăștie se fac abonamentele la casarul „Reuniunii economice“.

Numărul următor se trimite numai celor-ce au abonat foaia.

Administrația

„Bunul Econom“.

DELA REUNIUNE

Membri la Reuniune.

Intregim lista membrilor înscrși în Orăștie la „Reuniunea economică“ și publicată în numărul trecut, vestind că între cei dintâi cari s'au înscris e și dl Nicolau Trif, membru ordinar, ear' mai nou P. Tomotaș, econom, membru ajutător cu 1 cor.

Din Brad s'au înscris ca membri la „Reuniunea economică în Orăștie“ domni:

Constantin Costin, profesor	cu 2 cor.
Vasile Boneu,	2
Dr. Ioan Radu,	2
Dr. Pavel Oprea,	2
Ioan Gherman,	Inv. 2
Mihail Stoaia,	2

Din Băcăinț (lângă Orăștie) s'au înscris următorii:

Iosif Indries,	m. pe viață	cu 25 cor.
Iosif Luca	m. ordinar	2
Leonte Crișan	2	2
Nicolau Ursu	2	2
Teod. Smântână	2	2
Pavel Mara	2	2
Nicolau Iosif	2	2
Precup Iosif	2	2
Mihailu Dara	2	2
Serafin Crișan	2	2

În numerii viitori, listele din alte comune.

Lista dela Băcăinț ne arată, că unde prin comunele noastre, spre binele lor, un om harnic ia lucrul în mână, cum l'a luat aci vrednicul fruntaș Iosif Indries, se poate face ispravă bună.

Intâia prelegere.

Dmîneca viitoare în 16/28 Ianuarie, se va ținea în Orăștie, intâia prelegere economică, din șirul prelegerilor hotărîte de comitet a se ținea.

Dl Dr. Ioan Mihu, președintele Reuniunii noastre, va deschide adunarea prin o vorbire, după care apoi, sub conducerea d-sale, se vor ținea două prelegeri populare economice:

Dl Ioan Mihailu, membru al comitetului, va vorbi despre însemnătatea cultivării plantelor de nutreț, în deosebi despre folosul cultivării trifoiului;

Dl Constantin Baicu, membru al comitetului, va vorbi despre lucrările de primăvară în grădina de pomi.

Adunarea va avea loc în școala gr.-or. română, la oarele 3 după prânz.

Să invită la ea toți membri Reuniunii și toți binevoitorii cauzei pe care dorește să o servească Reuniunea noastră economică.

Sedința comitetului.

Azi, Sâmbătă în 8/20 Ian., va avea loc sedința lunară pe Ianuarie, a comitetului „Reuniunii economice“, la orele 2 d. a. în o sală a hotelului „Central“. Dnii membri sunt poștiți a participa.

DUHUL CRUȚĂRII

În Belgia, una din țerile ajunse la cea mai mare înflorire în toate privințele, un avocat din Mons, cu numele Emil Bourland, a făcut acum trei ani începutul unei foarte interesante și înțelepte mișcări pentru a sădi și cultiva în inimile oamenilor duhul cruțării.

El s'a pus în înțelegere cu direcțiunea Cassei de păstrare a postelor, și au hotărît, ca pentru fiecare nou născut din Mons și ținutul seu, ori-cine ar fi acela, cassa de păstrare să dea un libel de depunere (cârticică de păstrare) pe numele lui, punând în libel câte un franc (o coroană).

Când noul născut va fi ajuns la pricepere, i-să dă libelul, din care vede, că el are deja o mică avere, pe care de va voi, și-o poate crește mai departe, mai punând și el pe lângă francul din libel alte sume ori sumulițe, cât de cât, căci se primesc cât de mici, și picur cu picur se face lac și riu și mare.

Ear' pentru a face peste puțină ca cineva să-și scoată francul și să-l prăpădească, pe libel e scrisă hotărîrea, că până stăpânul libelului e în viață, suma din libel nu poate fi scăzută sub un franc. Asta va să zică: de mi-a ajutat D-zeu să adun eu, bănuț cu bănuț, în libelul meu, o sumă oare-care frumușică, și odată m'a strîmătorat lipsa vieții, încât aș scoate-o toată, poate fără nici o nădejde de a mai pune la păstrare în viitor, — eu asta n'o pot face, căci un franc trebuie să rămână în libel, ca eu să știu totdeauna că mai am un franc, și dorința de a mai pune lângă el și a vedea suma iarăși crescând, să nu moară în mine nici odată!

Numai cel ce n'a avut în viața lui libel de depunere (cârticică de păstrare), nu poate înțelege puterea simțământului bun al păstrării, care viiază în sufletul celui ce a început a cruța. E mare și puternic acest simțământ. Și nu te lasă nici pe departe să mai arunci banul cu aceeași ușurință, cu care o faci când n'ai cârticica! Mereu și mereu par'că îți strigă din lăuntru cineva: pune bănuț pe bănuț și du-l și-l pune în cârticica de păstrare! Mulți vor zimbi și vor zice că acestea sunt tremurele zgârceniei. Noi însă zicem că nu. E sănătosul simțământ al cruțării, care încălzește tare pe cel în a cărui inimă s'a sălășluit și pe care noi îl dorim din suflet fiecărui fiu al poporului nostru, în măsură macar întreită decum îl are azi!

Eată din pilda de mai sus, cum se lucrează de oameni înțelepți în state înțelepte, pentru a sădi și hrăni într'una vii flacărele simțământului cruțării în inimile oamenilor, — fără teamă că el va trece în sgârcenie. Iar' fără a avea acest simțământ prețios, în zadar sunt toate celelalte. Putem noi tot înveța cum să cultivăm mai cumințe moșia, și cum să scoatem cinci piei de pe ea, dacă venitul scos nu-l vom ști cruța, tot oameni cu pungi goale ne vom trezi! Și noi a cruța voim să învețe oamenii

nostri și de aceea aducem nainte pilda dela Mons.

Și după pilda Mons-ului s'au luat acum orașe de orașe în Belgia, și nu va trece multă vreme până când nu va mai fi nou-născut în țeară, care să nu aibă libelul seu de depunere, de unde urmează, că oamenii cruțători se vor cel puțin întrei, de nu chiar înzeci în țară, căci mii și mii de copii cari n'ar fi ajuns în viața lor la gândul unei cărțițe de păstrare, și-o găsec de-a gata, și cu ea le încolțește simțământul de cruțare, și de unde poate ar fi devenit fiecare o mână spartă, așa o parte din ei vor deveni mână-strinsă, și vor porni mai sigur pe calea buneistării, de care atât de mult e atârătoare mulțumirea și fericirea în viața aceasta.

Dar' la ce această pildă frumoasă din Belgia, când la noi așa ceva nici nu se visează? Nouă cine să ne dee cărțițele cu franci în ele?

Vom arăta în alt număr ce se poate, și mult se poate, în această pricină și la noi.

PLUGĂRIE

Calendar:

— Grămezile de gunoiu păios acoperite-le cu zăpadă, sau în lipsa acesteia cu pământ, ca astfel să se poată putrezi mai ușor și să nu evaporeze. Grămezile astfel făcute lasă-le în stare aceasta până primăvara la arat.

Deosebitelile specii de gunoiu.

Puține ținuturi sunt la noi, în cari pământul se nu aibă lipsă de gunoiu.

FOIȚĂ

Doina

de

MARIA CIOBAN

Demult-demult, când florile spuneau poezii oamenilor, ear' frunzele copacilor cântau cântarea dragostei; când fluturii aveau aripi de aur și vântul de seara aducea veștile de pe la curți împărătești, pe acea vreme zice că a trăit un împărat bun la inimă și blând la suflet. Și împăratul acela ci-că ar fi împărățit peste mai multe popoare cari locuiau în țeara lui, și că oamenii popoarelor acelora erau și ei așa, cum 'i-a lăsat D-zeu: unii mai isteți și mai harnici, alții mai slăbănogi și mai târzii, dar' se înțelegeau laolaltă destul de bine — precum era binele în lume și pe atunci, numai două dintre ele nu se puteau afla la vorbă și la pretenie, din pricina, că unul era tare semeț și pismătăreț, și pentru a fi numai el plăcut împăratului, mințea împăratului fel și fel de lucruri rele despre

Ba sunt unele cu pământ mai sterp și neroditor, unde nu se poate produce nimica fără gunoie din greu. În asemenea ținuturi gunoiul este adevărată „baie de aur“ a economului, baia, care-i dă isvor roadei.

Pe unele locuri pământul îl putem asemăna cu un sac plin de făină. Dacă tot luăm din acela și nu mai punem în el nimic, odată dăm de fund. Așa se întâmplă și cu pământul. Dacă tot luăm de pe el, în tot anul bucatele de lipsă pentru nutrirea oamenilor sau nutrețul de lipsă pentru nutrirea animalelor, ear' în schimb nu-i mai adaugem nimic, odată se imputinează roadele de pe el.

Când am lăsa roadele, ce se produc din pământ, cu se se nimicească tot acolo, după-cum se întâmplă aceasta pe unele locuri în țerile necivilisate, pământul nu ar avea nici o lipsă de gunoiu, căci plantele prin nimicirea lor acolo, împrăstie totodată și sămânța de lipsă și astfel dau viață și naștere unor plante noi, după-cum au fost și cele vechi, ear' prin trunchiurile lor se gunoiește și se ingrașă pământul.

În lumea animalelor și a plantelor, viața și moartea nu e nimicirea de tot, ci numai o schimbare într'una a materiei și a formei. Legea vecinică a naturii nu este alta, decât schimbarea și crearea nouelor specii de animale și plante. În lumea minerală (petroasă) încă se întâmplă unele schimbări, de pildă: sfărămarea petrilor în nisip și prefacerea acestuia în pământ roditor, dar' schimbările acestea așa se întâmplă de încet, încât omul abia le bagă în seamă.

Peste tot gunoiu numim toate acele materii, cari sau servesc de-agata

celalalt, ear' cel huliț fiind răbduriu din fire tăcea ocară, nădejduind în Dumnezeu și în bunătatea Impăratului.

Acum s'a întâmplat odată, că poporul cel fărnice și fudul a prins sabia și s'a sculat asupra împăratului, să-l alunge de pe tron și să-l omoare. Văzând aceasta poporul cel credincios și răbduriu, începă a ferbe de mânie, și să pregăti de bătălie. Un bărbat bătrân cu plete albe porunci să se urce voinicii în vârful muntelui și să sufle în tulpice să se adune mic și mare, și să plece în ajutorul împăratului. Și cât ai bate în palme credeai că au înviat munții și pădurile, așa alergau oamenii înarmați cu ce le-a căzut mai iute în mâni, și când deteră cu ochii de vrășmașii împăratului năvăliră asupra lor cu atâta vitejie, că peste câteva ceasuri împăratul fu scăpat de moarte și de rușinea de a cădea răsturnat din tron.

Văzând împăratul lucrul acesta, începă a plânge de bucurie, și suspinând adună pe cei-ce i-au sărit în ajutor, și le zise:

„Dragii mei; copiii mei iubiți! Plin de jale grăesc vouă astăzi și ertare vă cer

plantelor nutreământul, sau ridică prin înriurița lor puterea roditoare a pământului. Gunoiul este după-cum își trage obârșia din lumea animală sau vegetală (a plantelor) sau minerală. Gunoiul provenit din cele două dintăiu se numește „organic“, fiindcă provine din organele moarte ale animalelor sau plantelor, ear' cel din urmă se numește »anorganic«, fiindcă mineralele nu au organe.

Gunoaiele se împart mai departe în alte două părți și anume: în gunoaie absolute și relative. Gunoaie absolute se numesc acelea, cari cuprind în sine partea cea mai însemnată a nutreământului, de care plantele au trebuință și pe lângă aceasta prin descompunerea lor încălzesc totodată și pământul și-i dau puterea de lipsă, de a putea reține apa și căldura în sine. Astfel de gunoaie sunt: gunoiul din grajd, mustul de gunoiu, escrementele omenesti, compostul și gunoiul verde.

Gunoaie relative (adecă în parte) se numesc acelea, cari cuprind în sine numai o parte mică a nutreământului de care plantele au lipsă, sau nici un fel de nutreământ, și nu înriuresc cu nimica nici la îmbunătățirea pământului. Astfel de gunoaie sunt: varul, sarea, cenușa, guano ș. a.

Nutreământul plantelor constă din zece elemente (materii) mai însemnate: oxigenul, azotul, nitrogenul, carbonul, ferul, sulfurul, chaliu, magnesium și varul. Fiecare din acestea trebuie să se afle într'un pământ, ca acesta să poată fi roditor. Unele din ele le produce însăși natura, fără întervenirea omului. Astfel oxigenul și nitrogenul se află cu prisos în apa de ploaie. Carbonul se produce în aer, prin răsufierea contrară

vouă, că v'am lăsat atâta timp fără grije și ajutor, și nu v'am știut prețui după-cum sunteți vrednici. Vina o poartă fățarnicii acestia, cari totdeauna rău mi-au spus despre voi, zicând că 'mi sunteți necredincioși, și mă urțiți pe mine și pe case mea. Acum văd adevărul, s'a desvilit minciuna. Voi mi-ați dovedit prin fapte, cât îmi sunteți de buni, și de aceea dorința mea este acum, ca să vă arăt cât de mult Vă prețuesc și eu azi. Să veniți dară cu mine pe acest munte, căci voi a cere dela D-zeu un dar pentru voi, un dar care cu toată împărăția mea să nu-l pot plăti.

Și astfel vorbind împăratul, plecă cu credinciosul său popor și ajunseră pe vârful unui munte înalt-înalt de ajungea cu vârful seu gol aproape până la nori. Aci împăratul îngenunchiă și îngenunchiară toți, și începă împăratul a se ruga din tot sufletul, și eată de-odată se ivi pe cer o lumină puternică, orbitoare.

Tot pământul strălucea, ear' muntele părea scaldat în mare de foc. Ceriul se deschise, prin văzduh pluteau stele sclipind nenu-

a animalelor și plantelor. Sulfurul (puccioasa), ferul și magneziul se află cu prisos în fiecare pământ. Nu se află cu prisos, ba în unele pământuri chiar de tot, azot (leșie), chaliu (cenușă), fosfor (grăsime) și var.

Acestea trebuiesc apoi adăuse pământului, dacă voim ca acesta să fie roditor.

Azotul, se află într-o măsură mai mare în gunoiul animalelor din grajd. Cenușe nu se află mai de loc în gunoiul animalelor din grajd, de aceea ea trebuie adăusă pământului pe cale măiestrită.

Tot așa nu se află nici grăsimea, care trebuie adăusă prin pregătirea de compost.

Pe când pentru unele plante gunoiul are o înriurintă foarte binefăcătoare îndată în anul întâi, precum e la cucuruz, napii de nutreț, rapiță și măzărice, pe atunci la spicoase în anul întâi gunoiul poate avea o înriurintă mai mult păgubitoare, cu deosebire pentru formarea și dezvoltarea grăunțelor. Tot o asemenea înriurintă rea poate avea gunoiul și în pământurile nesi-poase, unde pe timp de secetă poate arde și nimic prin căldura lui plantele cultivate pe acelea.

De aceea plugarul bun trebuie să cunoască bine natura pământului, pe care voiește a-l gunoi, precum și plantele, ce voiește a le cultiva după gunoiu, ca acesta să poată avea o înriurintă binefăcătoare, ear' nu păgubitoare, și învățatură în privința aceasta îi vom da la acest loc.

IOAN GEORGESCU

mărate și toată lumea era schimbată și plină de farmec. O liniște sfântă, glasuri îngerești cântând tainic, pe urmă să vază slobozindu-se din cer o scară de flori, și pe ea în jos să coborî Dumnezeu și sfântul Petru și mulțime mare de îngeri, și toți să așezară în jurul împăratului, și zise D-zeu:

»Spune îătul meu ce jale mare ți-a cuprins sufletul, de ai cerut cu atăta evlavie ajutorul meu?»

Și împăratul ridică privirea cătră D-zeu și plângând începă a spune întemplantarea cu bătaia și nedreptatea ce s'a făcut poporului din jurul său, și apoi îl rugă:

»Doamne, vezi vrednicia lui, îndură-te și trimite din cerul Tău ce vei afla mai scump pentru acest popor blând și credincios. Dă-i lui un dar, care în necaz să-i mângăie pe fii lui, în desnădejde să-i încuragieze, în veselie să-i însuflească, un dar care din veac în veac să trăiască, să le fie de cinste și de poveste altor neamuri; ascultă, Doamne, rugăciunea robului tău și împlinește-o.»

Când gătă împăratul cu vorba, să uită

INGRIJIREA VITELOR

Calendar:

— Când rinești în grajd și e tare frig, nu ținea ușa și ferestrele deschise, căci vitele în curentul de aer ușor se pot bolnăvi.

— Grijește ca pe timp de ger să nu răcească vitele în grajd. În grajdurile calde vitele mănăncă mai puțin nutreț.

— Curăță gunoiul de sub cai îndată ce s'a făcut, ear' de sub vitele cornute, după-ce s'a muiat așternutul.

— Amestecă gunoiul dela cai cu cel dela vitele cornute, când îl arunci pe grămadă, căci acela fiind mai sec, ear' acesta mai apătos, laolaltă vor forma un bun gunoiu.

Cum trebuie să fie grajdurile?

Înainte de a merge mai departe cu îndrumările despre îngrijirea vitelor, am crezut de lipsă a da unele povețe la întocmirea grajdurilor, pentru-că știut este, că dela buna lor întocmire atirună mult dezvoltarea cu deosebire însă bună-afierea vitelor.

Recerința cea mai de căpetenie a unui grajd bun este, ca vitele să aibă loc îndestulitor pentru mișcare; pentru aceea la întocmirea lui să avem în vedere numărul vitelor, cari sunt a se adăposti acolo. O vită mare are lipsă de 1½ m. lățime și 2½—3 metri lungime, ear' înălțimea grajdului la nici o întemplantare să nu fie mai mică de 2½ metri.

Cu deosebită băgare de seamă să se facă poditura grajdului, astfel, ca urinul (pișatul) să nu poată străbate prin

Dumnezeu la Sfântul Petru și șoptiră ceva încet, apoi chemară dintre îngeri, pe unul care era mai frumos, și apropiindu-se D-zeu de el, îi luă aripile, și atunci ingerul să făcă o față frumoasă, ca soarele, încât limbă omească nu-i în stare a grăi frumseța ei, în haine presărate cu flori și fir de aur.

Să uita împăratul și întreg poporul la ea cu frică, ear' Dumnezeu o luă de mână și zise:

»Copila mea! Tu vei rămănea acum pe pământ, și vei trăi numai pentru acest popor, care ține cu atăta credință la legea și împăratul său, și care afară de dușmani, de griji, greutăți și necazuri, nu mai are nimic afară de tine... Tu să-i fi mângăierea, nădejdea și fericirea. Numele tău e *Doina*, și ai menirea de a trăi cât lumea, fără ca să îmbătrânești. Vremea nu va avea putere asupra ta, ci din ce vor trece mai multe veacuri, te vei face mai tinără, mai frumoasă, mai dulce.

»Glasul tău să fie glasul sufletului acestui popor. Să mângăi pe cei superați, să ajuți celor săraci, și ori unde vei fi tu, fericirea să fie cu tine.

aceea. Aceasta se poate ajunge ori prin o poditură de scânduri bine încheiate laolaltă, ori prin o pardosală cu petri, a căror încheieturi sunt a se umplea cu un pământ cleios sau cu ciment; numai prin o asemenea popitură se poate produce un gunoiu bun, căci e de lipsă ca urinul să fie absorbit de așternutul vitelor, nu de pământ. În sfârșit poditura să nu fie oablă ca masa, ci spre iesle puțin ridicată.

Ieslea se așează de regulă pe un părete sau și la mijlocul grajdului, n care fel vitele stau cu capetele una cătră alta.

Deoarece aerul curat, căldura potrivită și lumina îndestulitoare, au o înriurintă binefăcătoare asupra vitelor; purta-vom grije, ca acestea nici-odată să nu lipsască din grajdurile noastre. Chiar și iarna să nu întrelăsăm aerisarea, ci în toate zilele să o facem cu deosebire atunci, când e soare și vitele petrec timp mai îndelungat pe-afară. Sub căldura potrivită din grajd înțeleg, ca aceea să nu fie sub 12° C. și să nu treacă peste 17, pentru-că în amândouă casurile vitele mănăncă mai mult nutreț.

La locul acesta află de lipsă a aminti, că mult greșesc economii nostri, cari săptămăni de-arindul nu se îngrijesc de prenoirea aerului în grajdurile lor, ba încă astupă uși și ferestri, ca nu cumva să străbată ceva aer din afară.

IOAN MIHAIU

»Inimilor tinere să le șoptești întăia vorbă de dragoste, și tu să le stăpănești până la adănci bătrănețe.

»Lucră cu cei ce sunt la câmp, și cu cei-ce stau în casă. Ajută femeilor la tors, și la țesut și la cusut; petrece tinerii la oaste, și la fapte vitejești, străbate codrii și pădurile până la peșterile haiducilor, și învață-i cum să-și iubească țara și cum s'o apere de dușmani.

»Peste mai multe veacuri va veni un tinăr, care *Timpul* să va numi, acesta va fi soțul tău. El te va duce pe la curți împăratești și tu vei arăta lumii simțemintele curate a acestui popor, care multe a suferit. În tot locul tu vei fi iubită, și cine te va cunoaște, te va legăna pe brațe. Tu însă numai atunci să fi deplin fericită și să strălucești în frumsețe, când inima și tot sufletul tău va fi numai a acestui popor asuprit!

»Și acum, rămăi cu bine copila mea!»

Și zicând aceste D-zeu o sărută pe frunte și netezindu-i părul de aur o întrebă dacă e îndestulată cu menirea ei?

STUPĂRIT

Calendar:

— Dacă au miere din destul și aer proaspăt, dacă coșnițele sunt îndejuns călduroase și dacă șoareci, pașeri, pisici sau alte animale sau chiar oameni, nu vor strica odichna albinelor, ele vor ierna bine. Vezi ca urdinișul coșnițelor să nu fie de tot astupat!

Folosul albinelor.

Intr'una din zile am dat în vorbă despre albine cu un vrednic plugar, vechiu cunoscut, cu care nu mă întâl-nisem demult.

— Bine că te întâlnesc, zise el; am cetit și auzit că te pricepi la albinărit. Voesc să te rog să-mi arăți și mie, în ce stă folosul albinelor?

— Mă bucur, zisei eu, mai întâiu că ne vedem sănătoși, a doua pentru-că, cum mi-se pare, îți stă capul să te apuci de stupărit.

— Nu știu, zeu eu, îmi răspuse. Precum vîd că merge cu stupăritul pe la noi, nu mă trage inima să-mi bag banii în o... marfă sburătoare.

— Da, e sburătoare; dar' singur această marfă, cum ai numit-o în batjocură, singur albinele, dintre toate vie-tățile ce se țin la casă, pot aduce pe an venit *sută la sută*.

— Asta încă-i vorbă! Ce vrei să zici prin asta?

Eacă aceea, că nu este un al doilea animal, care să aducă pe an atîta *câștig curat* cât e el vrednic! Vaca ne dă vițel, ne dă lapte, și adesea trage și în jug. Venitul ce ea ne aduce e deci mare destul; dar' dacă vom scoate cheltuelile de ținere, o să vedem, că *venitul curat* al vacii e departe de a se

»O! Doamnel! Îți mulțămesc, că pe mine m'ai ales și mi-ai dat menirea cea atât de frumoasă. Sunt mândră de ea și mă voi sil să încălzesc cu mîngăeri acest popor, și mă voi simți fericită numindu-mă copila lui!»

Și când gătă *Doina* cu vorba, eară să deschise cerul, și lumina și focul cel sfânt încă odată străluci peste întreg pămîntul, pe urmă scara de flori cu Dumnezeu perî, și lumea rămasă eară cum a fost, dar' eată să auzeau plutind ușor prin aer niște cântece fermecate de țî-să topea inima de ele... Cîntau florile și frunzele arborilor și le răspundeau codrii și isvoarele, de gîndea că toată lumea plutește în bine și în veselie...

Între astfel de cântece și voie bună să coborî Impăratul cu *Doina* și oamenii săi de pe munte, și fiecare simția în suflet o plăcere senină și o îndestulare dulce... (Va urma.)

Vorbe înțelepte:

Nici un meșteșug nu este rău, ci — oamenii sunt răi!

Cine nu e dator, e destul de bogat.

putea numi «sută la sută». Cu atât mai puțin cel al altor animale de casă.

— Cum vîd eu că se poartă stupăritul în satul nostru, îmi răspuse el, nu poate să aducă nici 10 la sută. Sunt vr'o 4 familii la noi, cari țin câte 10 până în 30 de stupi; e drept că se îndeletnicesc cu ei din moși-strămoși, de înmulțit mai tare însă nu-i înmulțesc, numai tocmai că, se vede, nu vreau să le peardă sîmînța.

— Da, cam așa e pretutindenea. Chiar și stuparii cei mai destoinici, numai în rari întîmplări, și numai în locurile cele mai priincioase albinelor, înmulțesc stupii până la 100 și peste sută. Dar' de aici nu urmează, că venitul dela stupi n'ar fi din cele mai mari. Tocmai de aceea oamenii, cari și-au prăsit odată stupi și le pricep tainele, și le gustă dulceața, nu se mai lasă de ei odată cu capul. Pricina de bună samă e și aceea, că de hrana albinelor omul nu prea trebuie să poarte grije; ele adună pentru sine, pentru stăpînul lor, și din prisosul stupilor buni se pot ajuta și cei slabi. Pentru hrana altor animale omul trebuie să asude.

— Dacă stupii ar fi așa precum spui, ar trebui să vedem oameni bogați din stupărit și în fiecare sat zeci și sute îndeletnicindu-se cu acest ram de economie.

— Au fost și sunt casuri, că unii și alții au ajuns și ajung la bunăstare prin stupărit; el însă nu singur e merit peste tot a sporii averea și bunul traiu al oamenilor, ci *în unire cu alte ramuri economice*, și cu acelea împreună adaugă la bunăstarea și îndestularea noastră. Căci între împregiurările de azi, nici numai vitele singure, nici bucatele sau legumele singure, nu ne pot asigura traiul vieții, ci numai toate împreună. Cu cât ne pricepem mai bine la cultivarea tuturor, cu atât avem mai mult bine. Ear' una e mai presus de ori-ce îndoială, că în comunele noastre cei-ce se ocupă și cu stupăritul sunt de regulă oameni în bunăstare. De aici ar urma că, mult-puțin, stupăritul încă adaugă la înaintarea în avere.

— Poate, dar' nu se prea cunoaște.

— Cum să nu se cunoască? Un stup bun dă în anii numai ceva priincioși, *cel puțin câte un roi de frunte*. Aceasta atîta însemnează, că cu o sută am câștigat încă o sută! În anii mănoși, la locuri priincice, stupii dau și câte doi și mai mulți roi. Astfel că cine are odată 10 stupi de prăsilă poate ușor ajunge la 20—30 stupi *într'un singur an*, și dacă din ei în fiecare toamnă lasă de sîmînță câte 10, car' ceialalți îi ucide, ne putem închipui, că el o să aibă frumos câștig: în miere și ceară pentru trebuințele casei, și în bani, dacă prisosul îl vinde.

— Cîta miere și ceară dă un stup?

— Unii dau zeci de chilogrami de miere, ear' alții abia 2—3. Între cești din urmă se numără cu deosebire roiul tîrziu, cărora le lipsește timpul pentru a aduna miere. Ceară e mai puțină: un chlgr și jum. dacă stupul e bun; stupii slabi, cu puțini faguri, dau și ceară puțină. Dar' dacă unul ca altul, stupii ne-ar da numai câte 2—3 fl.; totuși dela 10 stupi de sîmînță am avea un câștig de 20 uneori și de 30 fl. la an, mai ales știind bine cum și ce e de făcut la ei. Această sumă nu e de asvîrlit la casa unui plugar. Cu ea se poate plăti darea sau alte trebuințe ce se ivesc în casă.

— Te-ai mai întreba ceva, și anume despre coșnițele de scîndură, din cari, cum aud, nu se omoară albinele, dar' mă grăbesc.

— Lasă că nu se gată azi zilele; vom avea privilegiu să ne înțelegem, dacă nu altcum, cel puțin în scris. Prenumeră foaia „*Bunul Econom*“. În ea vei putea ceti Duminecă de Duminecă câte ceva și despre stupărit.

— Îți mulțumesc, voi face cum îmi spui.

Și plecă.

ROMUL SIMU

INGRIJIREA VINULUI

Tractarea vinului ca must.

(Urmare).

Mustul se așează în pivnițe curate, care să nu fie nici prea calde nici prea reci. Temperatura cea mai potrivită este 15 gr. C. Ear' pentru-ca să nu pătrundă în bute sporii de mucezală și putrejune cu ocaziunea ferberii, este foarte bine, ca vrana buții să nu o lăsăm destupată, ci să o astupăm astfel, ca acidului carbonic să-i fie lăsată puținta de a ieși din bute, fără însă ca aerul să pătrundă într'însa. Scopul acesta îl ajungem mai bine, dacă punem pe vrana buții un așa numit astupător pentru ferbere, în limba germană „*Gährspund*“. Acesta este un vas în forma și mărimea unei oale ca de un litru, care în mijlocul seu conține o țeve atât de groasă, încât tocmai să se potrivească în vrana buții. Țevea aceasta cu un cap vine în bute, cu celalalt stă în mijlocul vasului. Acum se pune în vas apă, ear' țevea din apă se astupă cu un păhar pus întors pe ea. În chipul acesta gazurile din bute se rîșfrîng și trec prin apă, pe când apa de altă parte nu lasă ca aerul și fulgii de mucezală să putrejune să între în bute.

Buțile cu astfel de astupătoare pro-vîzute, pot fi și mai pline, pe când cele fără ele, au să rămîna în parte goale și numai ușor astupate pe timpul fer-

berii mustului. După ferbere buțile se umplu bine și se păstrează astfel până la trasul vinului, care are să urmeze când ferberea s'a terminat de tot și drojdiile s'au așezat pe fund.

Vinul nou se trage prima-dată prin Martie sau începutul lui Aprilie; a doua-oară la 6—8 săptămâni mai târziu. Și dacă vinul din asta a doua tragere este curat și limpezit, se mai trage numai în toamnă a treia-oară și vinul este gata, vin vechiu.

Se întâmplă însă uneori de vinul fie din ferbere neperfectă, fie din lipsă de alcool, sau pentru-că buțile au stat goale și vinul s'a trezit, alcoolul din el a pierit, fie din pricină că butea în care el a stat a fost rea, sau din alte pricini, după tragere nu este bun, e tulbure, măcios sau chiar oțetos; ei, ce să începem cu un atare vin?

Mijloacele de îndreptare în atare feluri, firește trebuiesc potrivite cauzei ce a pricinuit stricarea vinului:

Dacă deci vinul altcum e limpede și curat, are și tărie de ajuns, numai că are un gust neplăcut, luat în atari casuri mai ales din butea în care a stat până aci, atunci e bine ca un atare vin să se tragă mai de multe ori în buți curate și bine afumate cu pucioasă, sau chiar în buți unde mai nainte s'a aflat rum.

Unii pun în o atare bute un mic săculeț cu pătrângei, hrean, foi de salmiac și alte materii de felul acesta, pe cari apoi după un restimp de 8—14 zile le scot afară și apoi încep tragerea vinului, în alte buți curate. Lucrarea aceasta însă mai mult numai ascunde gustul rău de mai nainte și capul lucrului rămâne tot numai tragerea vinului de mai multe ori în buți bune, curate și bine afumate cu pucioasă, care omoară și sporii, sămânța, înfloriturii și a putrejunii.

(Va urma.)

I. A. DE PREDA

MESERII

Turnători de metale.

Din nenumăratele meserii sunt unele, cari până acum n'au fost aproape de loc îmbrățișate din partea tinerilor noștri. Între acestea se numără și turnătorii de metale, d. p. turnătorii de aramă, căreia îi aparțin turnătorii de clopote și de tunuri, apoi turnătorii de fer, cu a cărei mijlocire se fac mașinile și cele mai multe unelte, ce se întrebunțază în economie, în industrie și la meserii.

Se cere ca tinărul să fie bine dezvoltat, să aibă aplicare și talent, pentru-că lucrările acestea nu arareori se întemează pe calcul și se îndeplinesc cu o deosebită măiestrie sau artă.

Pe lângă învățătura practică, ce tinărul o primește dela măiestrul seu, el trebuie să se deprindă cu temeiul în desen, modelat, geometrie, în știința construcțiilor, în chimie ș. a. Aceste îi pun la îndemână mijloacele de lipsă pentru urmarea cu nădejde de izbândă a meseriei. Afară de aceea tinărul are lipsă și de mijloace materiale (de avere) pentru a se face măiestru de sine stătător. Ca ajutători în fabrici tinerii sunt bine plătiți. De aceea meseria din vorbă e vrednică de luarea noastră a minte.

§.

Meseriașii români din Orăștie s'au întrunit în seara de Săn-Văsiu la o nouă ședință literară, a doua, care a fost deschisă de cătră dl *Vasile N. Bidu*. S'a trecut apoi la executarea punctelor din program.

Primul punct a fost poezia »La oglindă« de G. Coșbuc, declamată de d-șoara *Valeria Grofu*, căreia i-au urmat: dl *G. Dreghici* cu anecdota »Nici verzi n'am văzut«; *Sofia Bogat* cu »Scrisoarea«, poezie; *Rusalin Ionescu* cu »Jidani la bătelie«; *Roza Lupan* cu »Ziua Inviierii«, poezie; *I. Budoiu*: »Puterea cea mai mare«; *Roza Raț*: »Moda de acum«; *Constantin Budoiu*: »Povestea vorbei«; *Safta Adamescu*: »De ești Român« și *Rusalin Ionescu*: »Herșcu Boccegiul«, cântecel comic.

Despre modul predării diletanților n'avem decât cuvinte de laudă la adresa fiecăruia, mai ales însă la a d-șoarei *Roza Raț* și a dlor *Rusalin Ionescu* și *G. Dreghici*, cari au întrecut ori-ce așteptare!

După încheierea declamărilor, a urmat tombolă. S'au sortat peste 20 de obiecte.

La dorința generală a tinerilor, după toate acestea s'a început dansul, care a durat până după miezul nopții.

La revedere cât mai des!

Un participant.

„Reuniunea română agricolă din comitatul Sibiului“.

Scoatem azi câteva date din raportul »Reuniunii române agricole din comit. Sibiului«, date cari ne înveselesc prin bogăția fapturilor Reuniunii, despre cari ne stau mărturie.

În total »Reun. rom. de agric. din com. Sibiului« numără 567 membrii, dintre care: 2 fondatori, 1 onorar, 11 pe viață, 529 ordinari și 12 ajutători.

Averea Reuniunii în bani a fost la sfârșitul anului 1898: fondul neatacabil 1649 fl. 33 cr. și 1374 fl. 85 cr., în total 3024 fl. 18 cr. (6048.36 coroane).

Dacă bucurie avem, când vedem că o reuniune românească atât de folositoare este spriginită prin un număr atât de frumos de membrii și că dispune de capitale destul de însemnate, mai mult ne învesește faptul, că după-cum vedem și din raport, harnicul ei

comitet central și în anul despre care raportează, a lucrat neîntrerupt pentru înaintarea și apropierea scopurilor ce și-le-a pus reuniunea.

Vedem anume din raport că în anul 1898 s'au ținut cu totul 7 întruniri agricole în comunele: Răchita, Pianul-sup., Poclaca, Ludoșul-mare, Alțina, Sebeșul-sup. și Șuramare. La toate comitetul central a fost bine reprezentat și publicul românesc a luat parte în număr destul de mare. Pe lângă marele folos moral și practic ce l'au avut aceste întruniri, cu privilegiul întâielor 3 întruniri s'au înființat în comunele acelea, câte o însoțire de credit sistem Raiffeisen. Pe lângă întruniri, reuniunea a aranjat în decursul anului 1898 o expoziție de vite și una de poame, amândouă în Sebeșul-săseșc. La expoziția de vite au luat parte 78 exponenți cu 162 vite. Premii s'au împărțit: 70 în valoare de 500 coroane. La expoziția de poame au fost: 104 exponenți din 17 comune cu 103 soiuri de poame în 347 sorti. Premii s'au împărțit: 51 în valoare de 200 coroane.

Celelalte lucrări ale Reuniunii, de tot atâta folos, le grupăm în următoarele:

În ajutorul culturii pământului direct nemijlocit, a lucrat reuniunea prin: plantații și altoire de pomi, împărțirea de pădureți, ținerea de cursuri de altoit, procurarea de semințe de nutrețuri măestrite, de cânepă italiană și apoi prin ajutorarea proprietarilor din alte comitate și mijlocirea pentru procurarea de semințe bune și estine.

Pentru introducerea treptată a agriculturii raționale și pentru spriginirea și luminarea plugarilor, reuniunea și în anul 1898 s'a interesat deosebit de *tovărășiile sale agricole*, alcătuite prin dăruirea comunelor și totodată a pus la cale înființarea mai multor *tovărășii* noi. Resultatul obținut de *tovărășiile agricole* deja în ființă, 8 la număr, este destul de îmbucurător.

Venind acum la *însoțirile de credit sistem Raiffeisen*, înființate și spriginite de reuniune, amintim, că pe lângă tot zelul dezvoltat de comitetul central după 11 ani de muncă neîntreruptă, abia are cu totul 7 astfel de însoțiri, dintre care 3 înființate numai în decursul anului 1898.

Raportul comitetului nu ne dă date complete despre aceste însoțiri, și așa nu am putut scoate câți membrii numără în total aceste însoțiri, câtă avere au, cu cât capital lucră și cât câștig au realizat. Numai având la îndemână aceste date am putea judeca drept și obiectiv starea, dezvoltarea și șansele pentru viitor ale acestor însoțiri. Nu va fi rău să se pue pe viitor în raport.

Pe lângă aceste lucrări de mare însemnătate reuniunea agricolă a mai făcut în decursul anului 1898 încercări pentru dezvoltarea *industriilor de casă*, durere, cu puțin succes; a dăruit membrilor ei oue și galițe de prăsilă, a dat învățături cu privire la cultura pomilor și a viței de viie, a îngrijit și a publicat rescripte oficioase și știri și sfaturi practice, a supravegheat folosirea mașinilor și cuptorului de uscat poame, aparținătoare reuniunii etc.

Reuniunea a dat 2 stipendii: unul de 600 fl. și altul de 100 fl. Nu ne spune însă cine le-a folosit și cu ce succes.

Aceste sunt pe scurt lucrările despre care seamă a dat adunării gen. din Rășinari harnicul comitet central al reuniunii agricole. Acest harnic comitet are *president* pe dl *Demetriu Comșa*, profesor, *v.-pres.* Dr. D. P. *Barcianu*, prof. Sibiului, *secretar*: pe *Victor Tordășian*, of. cons. Sibiului, apoi 1 *casar* 1 *controlor* 1 *custos* și 8 *membri*.

Lucruri bune fac, laudă să cuvine lor.

Vco.

DIN STRĂINĂTATE

Din Rusia.

Rusia lucrează în lăuntrul uriașei sale împărății, lucruri mari. Ca să vină în legătură mai bună cu Asia, unde are mare putere, a tras o linie ferată peste Siberia, linie grozav de lungă și ca în povești de scumpă! Cu capetul ei se apropie bine de Asia. Și acum are planuri gata pentru alte două linii, care s'o lege cu Turchestanul și cu Asia de mijloc, ca să poată de-acolo mai ușor aduce în Rusia-Europeană bogățiile firești, ca lâna cea multă ce o capătă acolo ca pe nimic, dar' pe care până acum o plătea înzecit cu adusul fără cale ferată, apoi mătasa cea multă, vitele, tutunul, vinul și altele. Nouele linii vor înainta mult înflorirea țărilor și într'o parte și într'alta. Spre asta și țintesc cărmuitorii dela Petersburg, de aceea și cheltuesc mult pentru liniile ferate din vorbă.

Răsboiul.

Răsboiul între Englezi și Buri dormitează. Buri nu atacă, decât se închid bine în șanțuri și așteaptă și potop pe Englezi de vin spre ei.

Zilele din urmă veniau știri, cari arătau că pacea e dorită nu numai de Englezi, dar' și de Buri biruitori, și ne putem aștepta încă la o veste, că s'a făcut — pace.

ȘTIRI ECONOMICE

Un nou canal. Guvernul rus a întărit planul săpării unui canal (șanț uriaș) de 9 metri de adânc, care se împreune Marea Baltică cu Marea Neagră, făcând astfel cu puțință fugirea corăbiilor din apele unei mări în ale celeilalte

Ministrul de interne austriac a oprit dela 12 Ian. n. Incoace ducerea de porci din comitatele Torontal și Șopron, în Austria, — din pricina boalei ce s'a descoperit că bantue între porcii din acele comitate.

Filoxera în — mere. Un ziar sârbesc spune că în Sârbia s'au produs anul trecut foarte multe mere, încât negustorii duceau cu grămada în toate părțile. Un negustor de mere a trimis o mare cățășime la Vidin în Bulgaria, dar', zice, autoritățile de-acolo nu voiau să-l lase să le treacă în oraș, până nu va aduce atestat că merele nu sunt cu — filoxeră! (când se știe că filoxera atacă viile, nu merii!). Negustorul n'avea un atare atestat, căci nu i-se mai ceruse nicăiri. Ce să facă? S'a dus la consulatul bulgar din Belgrad, și a cerut atestatul cu pricina. Consulatul i-a dat bucuros și fără nici o vizită,

atestat, că merele lui nu-s cu.. filoxeră, și așa i-s'a deschis drumul pentru ele.

Se știe că Bulgarii cu Sârbii trăesc.. ca vecinii, și de aceea își fac unii altora ori-ce fel de greutăți.

Prețul bucatelor.

Revistă.

Anul-nou n'a adus oare-care îmbunătățire a prețului bucatelor nici pe piețele țării noastre, prețuri, cari cătră sfârșitul anului trecut, scădeau mereu, puțin câte puțin.

La 17 Ian. n. a venit din America știre despre scăderea prețului bucatelor, dar' asta n'a înfriurit și asupra pieței zilei la noi.

Prețurile din Budapesta.

S'a vândut în Pesta la 17 Ian.:

Grâu de Tisa (hectol. de 81 k.) m. m. cu 8 fl. 20 cr.
Grâu de Nord (hectol. de 76 k.) m. m. cu 7 fl. 70 cr.
Ovăs, maja metrică cu . . . . . 5 fl. 27 cr.
Trifoiu, maja m. cu . . . . . 67 fl. —
Lupșernă, maja m. cu . . . . . 37 fl. —

Plata în Orăștie.

Grâu frumos, maja m. cu . . . . . 7 fl. —
adecă ferdela de 20 litre . . . . . 1 fl. —
Săcară, maja m. cu . . . . . 5 fl. 20 cr.
— ferdela cu . . . . . — 75 cr.
Cucuruz, maja m. cu . . . . . 4 fl. 20 cr.
— ferdela dela . . . . . 66—67 cr.
Orz, maja m. . . . . fl. 3.80—4.20
Ovăs, maja m. cu . . . . . 4 fl. —
ferdela cu . . . . . 35—42 cr.
Fân bun, un car mijlociu, cu . . . . . 7—10 fl.
Pae, un car mijlociu, cu . . . . . 1.50—3 fl.
Lemne de foc, bune, stânginul . . . . . 7—9 fl.

Prețul cărnii:

Carne de vită, 1 klgm . . . . . 40 cr.
Carne de porc, 1 „ . . . . . 48 cr.
Oușle — 4 cu 10 cr.
Pui de găină: părăchia cu 40—60 cr.

Știri de tot felul.

Foamete. În părțile de Miază-Noapte a țării, în Slovăcime, e curată și cumplită foamete între popor: Grumpenele li-s'au gătat, și cari mai sunt s'au stricat, că bieții oameni s'au pus să mănăce acum napi de-ai vitelor și alte plante ce nu-s pentru om. Părăsirea țării a luat întinderi foarte mari din pricina aceasta. S'au format comitete de ajutorare, și și guvernul a început să dea ceva ajutor.

Trimitem numărul de față 2. iarăși prin mai multe comune unde nu avem încă abonați. O facem și pentru cuvântul, că numărul prim trimis, ni-l'a adus posta înapoi din mai multe locuri sub cuvânt că n'a fost primit, și după-aceea tocmai cei adresați ni-au cerut să le trimitem numărul. Semn că e ceva neînțelegere s'au rătăcit la mijloc.

Celor-ce, primind numărul de față, să abonează, și întrucât întâiul nu l'au primit, le vom trimite și pe acela.

Ioan Petran este numele bărbatului modest și retras ce trăia în Cluj, care la moartea sa s'a făcut nemuritor pentru neamul nostru. A fost protofiscal comitatens. A răposat înaintea Crăciunului. *Și-a lăsat toată averea sa de vre-a 80.000 fl. „Asociațiunii“.*

Dr. Ioan Nichita este numele celui de al doilea bărbat cu inimă bună pentru neamul său, pe care chemându-l D-zeu la sine, și-a lăsat aproape toată averea, de 25—30000 fl. spre scopuri de binefacere românești.

D-zeu să le odichnească sufletele.

În numărul viitor publicăm al doilea articol din instructiva serie începută de dl profesor *Demetriu Comșa*, președintele »Reuniunii agricole române din comitatul Sibiiului«, asupra conducerii Reuniunilor economice.

Va urma, în același număr al doilea articol de »Higienă«, a dlui *Dr. St. Erdélyi*.

Vom începe publicarea unui tractat amănunțit despre cum e a se purcede la înființarea prea folositoarelor »Magazine de bucată«, cum sunt a se conduce spre a fi de mult bine comunelor în cari s'au înființat, etc.; vom urma poveștele despre »Dări și aruncuri«.

Și alți articli economici folositori.

Nici un 3/15 Maiu mai mult! Cine s'ar fi gândit macar, anul trecut la 3/15 Maiu, că aceea a fost cea din urmă zi de 3/15 Maiu pe care o vom mai sârba în vieață, și că nimenea din noi alt 3/15 Maiu nu va mai ajunge! Și totuși e așa! Nu numai 3/15 Maiu, dar' nici 3/15 Martie, ba nici un 1/13, Martie nu vom ajunge mai mult! Numai un 1/13 și 3/15 Februarie, apoi gata.

Cu sfârșitul lui Februarie al acestui an, calendarul nostru vechiu iulian rămâne eardăși înapoi cu o zi față de cel gregorian, și la 1 Martie vechiu în loc de 1/13 Martie, scriem 1/14 Martie, 2/15, 3/16 și așa mai departe. Deci adio, adio, pentru vecie »3/15« Maiu și »1/13« a fiecărei luni.

Măne, Duminecă, are loc introducerea în parohie a părintelui *Nicolau Roman*, ales și întărit, la Romoșel.

Regulament contra omidelor. În ședința trecută a reprezentanței orașenești, s'a votat un statut pentru stîrpirea omidelor și a altor insecte stricacioase, care se va așterne locurilor mai înalte spre întărire, ear' apoi se va publica în toate trei limbile orașului nostru.

Crăciunul în Orăștie a adus ăstan o plăcută surprindere inteligenței în sara de Crăciun, ear' poporului în ziua întâi și a doua la biserică, anume cântarea colindei de *corul bisericesc de juni* (vre-o 30). Au colindat pe la familiile inteligente sub conducerea dirigentului corului, dl *Ioan Branga*, apoi sub a dlui *G. Cușuta*, adunând bani pentru fondul »Reuniunii de cântări« ce se plănuește a se înființa. În sârbători a cântat în biserică gr.-or. plăcând foarte mult atât poporului cât și inteligenței, îndeosebi sentimentala și dulcea »Colindăm Doamne colindă...«

Laudă tinerilor coriști și conducătorului lor.

Sosirea *Anului-Nou* a fost sârbată de inteligența română din Orăștie prin o convenire în sala otelului »Central«. Convenirea a fost foarte bine cercetată. A fost bună dis-

poziție. Tombola n'a lipsit. După sunarea orei ultime a vechiului an, societatea a intrat în noul an cu felicitări reciproce și cu dans.

Botezul Domnului a fost cu obicinuita pompă sărbătorită de Românii din Orăștie. Atât la locul unde gr.-or. au ieșit la riu, cât și la gr.-cat., a fost și miliție și a făcut onorurile prin salve în momentul sfințirii apei. La gr.-or. a cântat și corul la riu.

Afacerea Iancu urmează a agita presa și spiritele. La 31 Dec. n. o deputație de tineri universitari a mers la Cebea și a depus o cunună pe mormântul eroului, rostind vorbiri. În 9 Ian. n. însă o patrulă de gendarmi a mers și a confiscat cununa, luându-o din altarul bisericii, unde era așezată spre păstrare. Fapta a produs mult sânge rău. Chiar și în delegațiuni a avut răsunet. Zilele astea delegatul austriac *Schneider* a vorbit mult despre chestia română, prezentând și afacerea Iancu ca un semn al vremilor. Deputatului *Schneider* i-s-au trimis de Români din mai multe părți felicitări și mulțumiri telegrafice.

Azi, Vineri, după amiază se ține la casa orașului, o consfătuire a mai multor proprietari, pentru formarea unei societăți de cultivare a pomilor. Sunt invitați Sași, Români și Unguri.

Spesele de susținere a administrației în provinciile ocupate *Bosnia și Herțegovina*, s-au stabilit în delegația ungară, pentru anul de față la cifra de 7 și jum. milioane coroane.

E vorbă ca provinciile să li-se dea dietă provincială proprie. *George Gyurkovics* însă a spus că ar fi greșală să li-se dea dietă. Să fie aduși și deputații lor la Pesta. De s'o putea.

Plățile Domnitorilor. Mai mare plată capătă Țarul Rusilor de la popoarele sale cele multe: 22 milioane pe an; apoi Sultanul Turcilor: 15 milioane; împăratul nostru: 9 milioane; împăratul Germaniei: 8 și jumătate milioane; urmează apoi Regatele Italiei, României, Belgiei, etc., cu sume mai mici. Sub punctul acesta de privire, cele mai norocoase forme de cărmuire a țărilor, sunt republicele, cari plătesc pe capii lor cu mult mai puțin, ca monarhiile numite, deși după mărime și bogăție, ar trebui să dea tot cât cutare din aceste împărății. De pildă președintele republicii Franciei, care ține locul Împăratului ei și ar trebui să fie plătit cel puțin ca Împăratul Germaniei ori al nostru, primește în loc de 9 sau 15 milioane, nici un milion, ci numai ceva peste jumătate de milion, ear' președintele Statelor-Unite americane, abia are a 9-a parte dintr'un milion, anume 120 mii, ear' președintele republicii elvețiene abia are 600 la lună, mai puțin și ca un ministru unguresc...

În plățile de mai sus a Domnitorilor, sunt socotite numai venitele ce le au ei de la popoarele lor, venite numite >lista civilă< a lor, nu și venitele după averile lor proprii, cari

sunt și ele mari, unele foarte mari. Socotind averile proprii, apoi Regina Angliei e cea mai bogată între capetele încoronate, are averi colosale, ca în povești!

Foaie lucrată în temniță. Un ziar de un nou gen a apărut în Statele-Unite. Osândiții din închisoarea Sing, din New-York vor publica în fiecare săptămână o foaie intitulată >Stea Speranței<, care va da în patru pagini știri din închisoare și un șir de întâmplări. Director și censor al ziarului este directorul închisorii; toți osândiții, în număr de 1300, sunt invitați să colaboreze, ear' ziarul se va tipări de tipografia închisorii, și se va vinde atât înăuntru cât și înafară de închisoare.

Statua de aur. Printre minunățiile pe care le vor trimite Americanii la expoziția din Paris, ci-că va fi și o statuă colosală, de aur masiv, reprezentând pe actualul președinte al Statelor-Unite, *Mac Kinley*. Ea va fi înaltă de 7 picioare, va reprezenta o valoare de 6 milioane franci și va fi executată de sculptorul *Higby*, căruia statul Montana i-a comandat acum câțiva ani, pentru expoziția din Chicago, copia statuei >Justiției< în argint. Cheltuelile întreprinderii vor fi purtate de >Sindicatul milionarilor din statele de Est<. Statua va fi păzită ziua și noaptea, ca să fie ferită de atingeri — nepotite.

Istoria unui cerșitor. Înaintea unei biserici din Moscva, de ani de zile se vedea un cerșitor bătrân-bătrân, care așa de duos și miluitor știa cerși, că puțini treceau să nu-i dea ceva. Între cei-ce îl miluiau zilnic, era și un student tiner. Și cerșitorul atât de mult se obișnuise a primi dela tinerul student mila sa, că într'o zi rămase dureros lovit, văzând că acela trece pe lângă el și nu-i dă nimic. A doua zi a treia-oară tot așa. Într'o zi cerșitorul opri cu cuvânt blând pe student, întrebându-l de ce și-a întors inima de către dînsul. Studentul roșind tot de sîneală îi spuse sormanului bătrân, că el dând lecții câștiga până acum paraluțe și îi putea da, dar' acum a pierdut locul ce-l avea, nu mai are venitul, și așa nu din ne-milă, ci din lipsă nu-l mai milue. În ziua următoare studentul primi o scrisoare, în care dl Z., proprietarul casei cutare din strada cutare de frunte din marele oraș, îl roagă să vie pe acolo, că vrea să-l iee spre a da lecții în casă. Tinerul merse cu inima încălzită de nădejde. Și care nu-i fu mirarea, când drept proprietar al casei, găsi pe bătrânul cerșitor mult miluit de el, senin, bine îmbrăcat, primindu-l cu zimbet și bunătațe. Bătrânul îl rugă îndată să nu fie surprins, căci da, el e stăpânul casei, e om cu stare bună, și cerșitul îl îndeplinește numai din patimă. A aflat el plăcere în asta, a învățat a cerși cât se poate de duos, a probat, s'a deprins și nu s'a mai putut desvêța. De aci încolo nu va mai cerși, ci va da tinerului, despre care s'a încredințat că e așa bun și nobil, ajutorul de lipsă la învățătură. Tinerul a primit înduioșat și a mulțumit lui D-zeu că i-a scos un

așa noroc la ușa bisericii unde el își săvîrșia fapta milei sale. Peste doi ani, el a luat de nevastă pe frumoasa fată a proprietarului casei, fostul >cerșitor< ce cerșia așa frumos.

Producțiune teatrală împreună cu joc se va aranja din partea meseriașilor români din Alba-Iulia Joi în 25 Ianuarie st. n. 1900 în sala >Hotelului Elisabeth<. Venitul curat este destinat pentru recușite și îmbrăcămintea copiilor săraci dela ambele școale române din Alba-Iulia. Inceputul la 8 ore seara. Se va juca >Spada răsbunării<, dramă în 2 acte ce se petrece în insula Chio (Grecia) pe timpul revoluțiunii Turco-Elenic dela anul 1821.

SPICUIRI PRIN FOI

Dând samă cetitorilor lor despre numărul nostru întâi, foile române toate au vestit primirea lui cu cuvinte foarte măgulitoare pentru noi.

>Gazeta Transilvaniei< dela 30 Dec. v. scrie între altele:

>Bunul Econom<. Acesta este titlul noului ziar ce a început să apară la Orăștie. >Bunul Econom< după-cum și altă-dată s'a amintit în coloanele ziarului nostru, s'a înființat în urma hotărîrii luate de comitetul noii Reuniuni economice dela Orăștie, avînd a servi ca organ al acesteia. — Schițînd apoi articolul program, spunînd când apare și cât îi e prețul, >Gazeta< încheie cu observarea:

>Numărul 1. ce ni-a sosit astăzi se extinde pe o coală și jumătate, și se prezintă foarte bine atât ca cuprins cât și ca format. Foaia e întocmită pentru popor și e scrisă la înțelesul acestuia. Îi dorim viață lungă și roade îmbelșugate!<

>Tribuna< din Sibiu își vestește cetitorii cu cuvintele:

>Înfătoșarea noului organ e simpatică. Face impresiunea unui bun econom: sănătos, cu stare, deștept și atrăgător. Programul e bine chibzuit și precisat; tendința merită toată aprobarea și nu vom întârzia a o urmări și sprigină și noi. Nrul prim e bogat, variat și bine arangiat. Din întregul respiră căldură, zel, voință multă și destulă putere.<

>Bun sosit noului confrate și isbîndă grabnică!<

Ear' în un număr mai nou reproduce întreg articolul nostru program >Doamne-ajută<.

Vom arăta ce părere, tot așa de bună, și-au dat asupra foii noastre >Tribuna Poporului< și >Revista Economică.<

Comitetul de redacție:

Președinte: *Dr. Ioan Mihu.*

Membrii: *Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihatu, Danil David și Constantin Baicu.*

Proprietar - editor: *IOAN MIHAIU*
Redactor respons.: *IOAN MOȚA*

TÊRGURILE

din Transilvania și Ungaria,
dela 15 până la 30 Ian. căl. vechiu.

In 15. Bateș. Ibașfălu. 16. Goroslăul de pe Someș. Hodoș. (com. M.-Turda). Micăsasa. Verșeț. Zam. 17. Chirpăr. Proștea mare (până în 18-lea numai târg de vite cornute). Sebeșul. 19. Canija mare. Eted (până în 22-lea). 20. Catină. (până în 22-lea). Dupasdorf. Sân-Georgiu. Teaca. 21. Șomchereg (până în 22-lea). 22. Barot. Gherla (până în 24-lea). Ghierghio-Ditru. Ghierș. Nocrichiu. Prejmăr. 24. Arveni. Nadeșul săsesc. 25. Măgheruș. 28. Ciozven. Goroslăul mare. Ilonda (până în 29-lea). Lugos (până în 1 Februarie). 30. Seghedin.

Convocare.

(4) 1-2

Onorații membri ai *Reuniunii române de înmormântare din Orăștie* se invită prin aceasta, în sensul §-lui 14 lit. f) din statute, la *a III-a adunare generală ordinară* a reuniunii, care se va ținea Duminecă în *16/28 Ianuarie* la 11 ore a. m. în localul școlii gr.-or române din loc.

Orăștie, la 19 Ianuarie 1900 st. n.

Dr. I. Mihu m. p.,
director.

Simion Vlad m. p.,
secretar.

MOISE BUDA

faur în Orăștie (drumul țerii)

își recomandă onoratului public din loc și jur ferăria sa bine provăzută cu toate cele de lipsă, în care îndeplinește repede și bine, tot felul de lucrări de făurărie, dela cele mai mici până la cele mai mari și grele.

Indeosebi acum pentru timpul de iarnă, recomandă proprietarilor de cai felul seu solid de potcovire de ghiată.

Face apel la publicul nostru, să-l cerceteze, asigurând pe toți că vor fi deplin mulțumiți de lucrul frumos și solid ce vor primi.

MOISE BUDA
faur în Orăștie.

(5) 1-4

Sz. 778—1899 végrh.

(6) 1-1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a hátszegi kir. járásbírótság 1899. évi Sp. II. 393—2 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Floreny Mihucz javára Marilla János totesdi lakos ellen 120 frt s jár. erejéig 1899. évi decz. hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 305 frtra becsült szarvasmarhák, disznokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbírótság 1899. évi V 1049/2 számú végzése folytán 120 frt tőkekövetelés, ennek 1899. évi május hó 21. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 28 frt 30 kr. biróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán leendő esz-közlésére **1900. évi január hó 24. napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna,

ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszeg, 1900 évi január hó 8. napján.

Szentmiklosi,
kir. bírósági végrehajtó.

Se caută

Un bun ciobotar român

pentru o localitate cu cele mai bune referințe, în **România.**

A se adresa la „Regia Domeniului“ în **Borca, Județul Suceava, România.**

Informații mai apropiate dă și Redacția acestei foi. (7) 1-3

100—300 floreni

pe lună, își pot câștiga sigur, fără capital și fără risc, persoane de ori-ce poziție și în ori-ce localitate, prin vânzare de hârtii de stat concesionate de lege și prin vânzare de losuri.

Oferte sub: „Câștig ușor“ la expedițiunea de anunțuri **Julius Singer, Buda-
pesta, Lipót-utca 14.** (8) 1-6

„Minerva“

Institut tipografic, societate pe acții

Telef.: „Minerva“

Accessia
Tipografie este
provăzută cu cele
mai bune mijloace
tehnice și fiind
bine asortată cu
tot felul de ca-
racter, de litera
din cele mai mo-
dern, este pusă
în pozițiune de a
putea executa
orice comandă
prompt și cu
acurateț.

Se recomandă a executa următoarele:

- Opuri și Broșuri
- Placate
- Bilete de legătură și amuzante
- Carte și epistole
- Converte în toată mărimea
- Circulare și pre-curenturi
- Note

Bilete de vizită
după plac și ceare

Registre și imprimabile
pentru toate speciile de servicii

Aruncături

Bilanțuri, Compturi și
Adrese.

Se recomandă a executa următoarele: